

Česká republika

Česká školní inspekce

Ústecký inspektorát - oblastní pracoviště

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Základní škola Děčín IX, Na Pěšině 330

Adresa: Na Pěšině 330, 405 05 Děčín IX - Bynov

Identifikátor školy: 600 076 539

Termín konání orientační inspekce: 19. - 22. listopad 2002

Čj.:	066 373/02-5205
Signatura:	of7cw114

CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

Základní škola Děčín IX, Na Pěšině 330 je organizační složkou města Děčín. Ve školním roce 2002/2003 navštěvují školu v 18 třídách 402 žáci. Z tohoto počtu je 9 žáků uváděno jako integrovaných. Kapacita školy uvedená v posledním Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení čj. 19091/12/1999 ze dne 23. 2. 1999 je stanovena na 700 žáků, takže naplněnost školy je nyní 57, 3 %. Součástí školy je školní družina s kapacitou 200 žáků a školní jídelna s kapacitou 700 jídel. Do čtyř oddělení školní družiny je letos zapsáno 92 žáků a školní jídelna vykazovala k 15. 10. 2002 304 strážníky. Ke dni inspekce navštěvovalo školu šest žáků - cizinců. Provoz školy zajišťuje 29 pedagogických pracovníků a 15 provozních zaměstnanců (2 administrativní pracovníce, školník, 6 uklízeček a 6 kuchařek).

PŘEDMĚT INSPEKČNÍ A KONTROLNÍ ČINNOSTI

Předmětem inspekční a kontrolní činnosti bylo zjištění a zhodnocení:

- personálních podmínek vzdělávání a výchovy celkově vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- materiálně technických podmínek vzdělávání a výchovy vzhledem ke schváleným učebním dokumentům
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy ve skupině předmětů 1. stupně (český jazyk, matematika, prvouka, vlastivěda, přírodověda, výtvarná výchova)
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v bloku přírodovědných předmětů na 2. stupni (matematika, chemie, přírodopis, zeměpis, informatika)
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy v českém jazyce a dějepise
- průběhu a výsledků vzdělávání a výchovy na 2. stupni v bloku předmětů s výchovným zaměřením (hudební, výtvarná, tělesná výchova, užité výtvarné umění)

HODNOCENÍ PERSONÁLNÍCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY CELKOVĚ VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Personální zajištění výuky je velmi dobré. Škola zaměstnává celkem 29 pedagogických pracovníků včetně ředitele školy, jeho zástupkyně a tří vychovatelek školní družiny. Na 1. stupni působí 10 vyučujících, z toho jeden nesplňuje podmínky pedagogické a odborné způsobilosti, z 16 pedagogů na 2. stupni splňují tři podmínky pouze pedagogické způsobilosti, zbývající jsou plně kvalifikovaní. Ve školní družině mají všechny vychovatelky potřebnou kvalifikaci. Škola postrádá učitele s aprobační fyziky, občanské a rodinné výchovy. Při tvorbě úvazků vedení školy preferovalo odbornou způsobilost vyučujících, případně využívalo jejich další odborné znalosti a zájem. Dobré personální zázemí se pozitivně odrazilo v kvalitě výuky, i když u některých vyučujících se projevila určitá konzervativnost a zažitá rutinní postupy.

Předmětové komise se zabývají tvorbou tematických plánů, výběrem učebnic, tématy písemných prací. Velký počet předmětových komisí (na 1. stupni je jich pět) přetrvává z dob, kdy v jednom ročníku byl větší počet paralelních tříd, v současnosti ztrácí své opodstatnění a svědčí o zažitém stereotypu.

Vedení školy má propracovaný systém kontrolní a hospitační činnosti, vyučující jsou při pohovoru seznámeni se závěry a doporučeními, jejichž realizace je sledována při následné hospitaci. Také výsledky dalších kontrol jsou vyhodnocovány a odstranění nedostatků zpětně kontrolováno. Hodnocení kvality výchovně vzdělávacího procesu je pravidelně na programu jednání pedagogické rady.

Jedním z kritérií hodnocení pedagogických pracovníků je účast na dalším vzdělávání. Z přehledu navštívených akcí za předchozí školní rok je však zřejmé, že ne všichni učitelé si význam dalšího vzdělávání, především v oblasti uplatňování aktivizujících metod a forem práce, uvědomují. Účast na vzdělávacích akcích je podle vedení školy také limitována výší finančních prostředků určených na další vzdělávání. Část prostředků věnuje škola i na nákup odborné literatury a profesních časopisů.

Organizační struktura školy je jednoduchá a funkční. Vedení tvoří ředitel školy a jeho zástupkyně, kompetence jednotlivých pracovníků jsou vymezeny v organizačním řádu. Součástí vnitřního řádu školy jsou práva žáků i ustanovení o právech rodičů na informovanost a na účast na správě školy. K informování pedagogických pracovníků slouží pedagogické rady a provozní porady, informační nástěnky a přehledné plány akcí, běžně se využívá osobní kontakt. Organizační záležitosti jsou zveřejněny v provozním řádu a v ročním plánu práce. Rodiče jsou o prospěchu i chování žáků informováni pravidelnými zápisy do žákovských knížek, prostřednictvím třídních schůzek a osobních konzultací, na začátku školního roku dostávají do rukou leták s informacemi o provozu školy, personálním obsazení výuky a s výňatky ze školního řádu. Ředitel školy se pravidelně setkává se zástupci jednotlivých tříd, seznamuje je s potřebami, výsledky práce školy i plány do budoucna a získává od nich připomínky k práci školy. Rodiče mohou požádat v případě potřeby o radu psychologa, který školu navštěvuje jednou měsíčně. Zpětnou vazbu škole částečně též zajišťuje instalovaná schránka důvěry, výchovný poradce i vedení školy se podněty žáků zabývají a řeší je. Žákům předávají informace třídní učitelé (někde se konají třídnické hodiny), v některých třídách a na chodbě jsou umístěny informační nástěnky.

Škola spolupracuje s dalšími subjekty - se zřizovatelem, pedagogicko-psychologickou poradnou, v případě potřeby s Policií ČR.

Personální podmínky školy jsou celkově hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ MATERIÁLNĚ-TECHNICKÝCH PODMÍNEK VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VZHLEDEM KE SCHVÁLENÝM UČEBNÍM DOKUMENTŮM

Pavilónová škola (v provozu od roku 1985) se nachází v sídlištní zástavbě v okrajové čtvrti Děčína. Současný technický stav budovy a školních sportovišť vyžaduje provedení oprav, na které se škole zatím nedostávají prostředky. Prostorové podmínky pro výuku jsou velmi dobré. Úbytek žáků a tříd v posledních létech umožnil vybudování nových odborných učeben, takže nyní jsou k dispozici odborné učebny přírodopisu, zeměpisu, chemie a fyziky, cizích jazyků, hudební výchovy, výtvarné výchovy, informatiky, pracovních činností, cvičná kuchyňka, keramická dílna, dvě tělocvičny, dvě klubovny školní družiny. Přímo v budově školy se nachází školní jídelna. Nevelká školní žákovská knihovna je vybavena především starší beletrií, novější encyklopedie a populárně naučná literatura jsou většinou umístěny v učitelské knihovně a nejsou žákům běžně přístupné. Odborné učebny i některé kmenové třídy jsou vybaveny starší i novou audiovizuální technikou. Nově zřízená učebna informatiky kapacitně potřebám školy nedostačuje. Vybavení kabinetů i odborných učeben tvoří většinou starší, ale funkční pomůcky a názorné materiály, nákup nových pomůcek je méně častý a je limitován finančními možnostmi školy. Vedení školy průběžně v rámci hospitací sleduje, zda jsou pomůcky ve výuce

využívány. Zlepšování materiálně technických podmínek školy je součástí ročního plánu práce a požadavky na opravy a údržbu jsou pravidelně předkládány zřizovateli.

Dobře je škola vybavena učebnicemi. Fond učebnic se postupně obnovuje a doplňuje, vedle starších učebnic jsou tak k dispozici i nové ucelené učebnicové řady. I když přidělené finanční prostředky jsou vynakládány účelně, nestačí zcela pokrýt současné potřeby školy, především při nákupu těch pracovních sešitů, jež jsou součástí používané učebnice. Tento problém škola řeší buď tak, že je žáci používají jen k ústnímu procvičování, nebo učitelé jednotlivé listy kopírují, anebo ve spolupráci s rodiči, kteří na nákupy pracovních sešitů přispívají.

Světlé třídy s přirozeným větráním jsou vzhledem k nižším počtům žáků dostatečně prostorné (pouze ve dvou třídách 1. stupně neumožňuje vyšší počet žáků organizovat výuku mimo lavice), vybavené s výjimkou několika tříd většinou starším, i když udržovaným nábytkem a úložnými prostory. V oknech jsou namontovány žaluzie, v některých třídách však poškozené. Mimořádně bohatá je ve většině tříd květinová výzdoba. Vkusnou a originální výzdobu tříd i všech prostor školy tvoří hlavně keramické a výtvarné práce žáků a doplňují reprodukce uměleckých děl. Prostředí školy je pro žáky podnětné, bezpečné a příjemné. Ve třídách 1. stupně a v kmenových učebnách na 2. stupni jsou v různé míře umístěny pomůcky k výuce. Všechny používané prostory školy jsou udržovány v čistotě a pořádku a je o ně dobře pečováno.

Materiálně-technické podmínky vzdělávání a výchovy umožňují plnění zvoleného vzdělávacího programu a ve sledovaných oblastech vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré.

HODNOCENÍ PRŮBĚHU A VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ A VÝCHOVY VE VYBRANÝCH SKUPINÁCH PŘEDMĚTŮ

Realizace vzdělávacích programů

Ve škole se vyučuje podle vzdělávacího programu Základní škola čj. 16 847/96-2 včetně úprav a doplňků. Učební plány ve všech ročnících jsou v souladu s uvedeným programem. Žáci měli možnost výběru volitelného předmětu (zařazeny jsou tři volitelné předměty), navíc škola nabízí v 6. 7. a 9. ročníku i nepovinné předměty. Dalším doplňkem vzdělávání je nabídka zájmové činnosti v kroužcích (keramickém, se sportovním a turistickým zaměřením, přírodovědném i ve školní družině). Velký zájem projevují žáci o práci na počítačích. Nová učebna výpočetní techniky je jim k dispozici třikrát týdně v odpoledních hodinách. Žákům s poruchou učení poskytuje škola ambulantní nápravu, tělesně postižené žákyni pomáhá při práci osobní asistent.

Plnění učebních osnov ve školním roce 2001/2002 nebylo v souladu se vzdělávacím programem. Při kontrole loňských třídních knih zjistila ČŠI v jejich naplňování určité nedostatky. Na 1. stupni nebylo někde respektováno členění učiva pro jednotlivé ročníky a vyučovalo se i učivo zařazené do vyššího ročníku (např. v matematice se ve druhých třídách probíraly spoje násobek v oboru 6, 7, 8, 9, ve 3. ročníku učivo o kruhu a kružnici), plně respektovány nebyly v 5. ročníku úpravy a doplňky (v učivu o větné skladbě, jmenném přísudku, družích a skloňování číslovek). V dějepise byla v 9. ročníku jen povrchně probrána témata osnov vztahující se k domácím i světovým událostem 2. poloviny 20. století. Kontrolu plnění osnov literární složky českého jazyka na 1. i 2. stupni ztěžují mnohdy málo vypovídající zápisy v třídních knihách. V chemii nebyla v průběhu celého školního roku realizována v 8. a 9. ročníku žádná laboratorní práce. V tomto školním roce jsou učební osnovy průběžně plněny (zatím s výjimkou laboratorních prací z chemie). Výše uvedené nedostatky v plnění osnov vznikly také proto, že při zpracování plánů učiva v matematice a v českém jazyce na 1. stupni

vyučující před osnovami upřednostnili používanou učebnici. Zjištěné nedostatky svědčí o tom, že způsob kontroly plnění osnov nebyl dostatečně účinný.

Ve vedení povinné dokumentace ČŠI zjistila některé administrativní nedostatky, které byly odstraněny ještě v průběhu inspekce. Povinná dokumentace průkazně zachycuje průběh a výsledky vzdělávání.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni (český jazyk, matematika, prvouka, přírodověda, vlastivěda, výtvarná výchova)

Kvalita vzdělávání a výchovy žáků na 1. stupni ZŠ byla hodnocena na základě 16 hospitací provedených u všech vyučujících.

Velmi dobré personální podmínky, odbornost a zkušenosti většiny vyučujících se pozitivně projevují v pedagogické stránce výuky. Chybějící odborná a pedagogická způsobilost jedné z vyučujících se ve sledovaných hodinách negativně neprojevila. Více než kvalifikovanost ovlivňovaly průběh a výsledky vzdělávání osobnost pedagogů a míra jejich empatie k žákům.

Učivo osnov rozpracovávají učitelé do časově tematických plánů. V hospitovaných předmětech probíhala výuka v souladu s osnovami. Bezprostřední příprava učitelů byla v době inspekční činnosti velmi dobrá. Organizace většiny sledovaných hodin byla promyšlená, odpovídala výukovým cílům a věku žáků. Ve všech hospitovaných hodinách byla výuka vedena frontálně. Zvolené metody a zejména střídání činností (společné a samostatné učení, práce s informacemi) však vedly k aktivizaci žáků. Většina vyučujících také sledovala možnosti a individuální pracovní tempo žáků. Struktura hodin byla vyvážená, slabou stránkou většiny sledovaných hodin byl však jejich závěr, kdy nezbyl čas na shrnutí učiva a hodnocení výkonu žáků. Nové učivo vždy navazovalo na předchozí látku, jednotlivé poznatky byly vyvozovány metodicky správně, v součinnosti se žáky. Rozvíjeny byly techniky podporující zapamatování učiva, žáci jsou vedeni i k alternativním způsobům řešení zadaných úkolů a k logickému vyvozování. Dostatek času je věnováno opakování a upevňování učiva. Pozornost věnují učitelé domácí přípravě žáků (pravidelná domácí cvičení, opravovaná a hodnocená).

Množství zámečků z písemných projevů i v žákovských knížkách poskytuje dostatečný přehled o výsledcích vzdělávání žáků. Vyučující průběžně informují zákonné zástupce žáků pravidelnými zápisy o prospěchu i chování žáků. Převažují pozitivní sdělení a pochvaly.

Náležitá pozornost je věnována grafické úpravě sešitů, vyučující dbají na pečlivý a úhledný písemný projev žáků. V písemném projevu žáků je důsledně využívána práce s chybou, v českém jazyce jsou žáci vedeni ke zdůvodňování pravopisných jevů. Využívány byly mezipředmětové vztahy, často s výchovným zaměřením. Při výuce vlastivědy, prvouky a přírodovědy učitelé často vycházeli ze zkušeností žáků. Všichni vyučující kladou důraz na čtení s porozuměním. Úroveň čtení a využívání čtenářských dovedností žáků druhého až pátého ročníku je velmi dobrá, stejně tak i míra komunikativních dovedností, která je přístupem a stylem práce vyučujících výrazně podporována. Vyučující dbají na odpovědi žáků celou větou a používání správného názvosloví.

Vyučovací čas byl většinou využíván efektivně, únavě žáků předcházeli učitelé hlavně změnou činnosti. Relaxační chvíle byly zařazovány spíše výjimečně. Citelně chyběly při výuce českého jazyka a matematiky v 1. ročníku, kde nebyly respektovány věkové zvláštnosti dětí ani psychohygienické zásady. V ostatních třídách byly tyto zásady převážně respektovány, učitelé vedli žáky k dodržování pitného režimu, dbali na vytváření správných pracovních návyků, žáci měli možnost volného odchodu na WC. Náležitá pozornost je ze strany vyučujících věnována žákům se specifickou vývojovou poruchou učení. Žáci jsou přirozeně integrováni do

vzdělávacího procesu, specifické potřeby jsou vyučujícími respektovány v písemném projevu žáků i v přístupu k jejich hodnocení.

V převážné většině hodin podněcovali učitelé žáky pomocí pozitivního hodnocení jejich aktivity, méně využívali vstupní motivaci. Hodnocení žáků bylo průběžné, slovně zdůvodňované, v jednom případě měli možnost se na něm podílet i žáci. Výrazná a přirozená motivace prolínala jednu ze sledovaných hodin výtvarné výchovy, kdy žáci pracovali s keramikou. Při samostatné práci vyučující poskytovali žákům zpětnou vazbu, většinou respektovali osobní tempo žáků a byli jim nápomocni radou.

Vztahy mezi učiteli a žáky jsou většinou bezprostřední, atmosféra ve třídách přátelská. Převažuje partnerský přístup pedagogů a respektování osobnosti žáka. Žáci jsou vedeni k týmové spolupráci a vzájemné ohleduplnosti. Žáci projevují k výuce pozitivní vztah. Kázeňské problémy a projevy nepozornosti se vyskytovaly pouze v jedné třídě a pramenily z nedostatku zkušeností jednoho z vyučujících se žáky mladšího školního věku.

Kvalitní materiální zázemí školy nebylo ve výuce v plné míře využito. Využívání pomůcek se omezilo na tabuli, učebnice a sešity, pomůcky pro individuální práci, nakopírované listy. Ve dvou třídách měli žáci pracovní sešity z úsporných důvodů pouze k ústnímu procvičování učiva. Při vlastivědě žáci pracovali s mapou a atlasy. Ve výuce jsou využívány aktuální přehledy učiva. Uplatnění audiovizuální techniky (s výjimkou poslechu pohádky při výtvarné výchově, která působila spíše rušivě) ČŠI nezaznamenala.

Průběh a výsledky vzdělávání na 1. stupni základní školy jsou hodnoceny jako velmi dobré.

Průběh a výsledky vzdělávání v českém jazyce (Čj) a dějepise (D)

Český jazyk je v 6. - 8. ročníku dotován čtyřmi hodinami, v 9. ročníku pěti hodinami. Kromě toho mohou žáci 7. a 9. ročníku navštěvovat nepovinný předmět cvičení z českého jazyka (v 7. ročníku je určen pro doučování, v 9. ročníku je zaměřen na přípravu k přijímacím pohovorům). V dějepise je v 7. ročníku jednogodinová dotace, v ostatních třídách se vyučují dvě hodiny týdně. V tomto školním roce zajišťují výuku obou předmětů čtyři učitelé, všichni odborně a pedagogicky způsobilí. Kvalita vzdělávání a výchovy byla hodnocena na základě hospitací u všech vyučujících uvedených předmětů.

Výuka probíhá v kmenových třídách. Fond učebnic je dostatečný, pro oba předměty jsou k dispozici ucelené řady učebnic, vyučující využívají i starší učebnice. Materiálně technické zázemí pro výuku obou předmětů je průměrné. V českém jazyce chybí lepší vybavení různými typy slovníků a novějších jazykových příruček, málo pomůcek je pro literární výchovu. Poněkud lépe je na tom dějepis, k dispozici je videotéka, obrazový materiál, dostatek populárně naučné literatury a dějepisných atlasů, zatím chybí trojrozměrné pomůcky. Řadu materiálů, sloužících hlavně k procvičování, si učitelky připravují samy.

Při přípravě na jednotlivé hodiny vycházejí vyučující z časově tematických plánů. Ty jsou zpracovány podle osnov Základní školy, jen v literární výchově je patrné, že při jejich tvorbě upřednostňovaly učitelky obsah používané učebnice před osnovami. K většímu zpoždění proti tematickému plánu došlo v D v 8. třídách, kde se v září a říjnu ještě dobíralo učivo naplánované původně pro 7. ročník. Příprava na vyučování byla pečlivá a promyšlená, jen ve dvou hodinách literární výchovy neodpovídaly stanovené cíle a hlavně množství plánovaného učiva věku a možnostem žáků a v jedné hodině literární výchovy odpovídala struktura hodiny stanovenému cíli jen částečně.

Ve všech hodinách bylo učivo žákům podáváno věcně správně. Organizační pokyny byly vždy jasné a srozumitelné. Součástí všech hodin bylo sdělení cíle, úvodní opakování (v mluvnici byl zpravidla zařazen i všestranný jazykový rozbor, v dějepise opakování důležitých pojmů,

v literární výchově referát k mimočítankové četbě). V hospitovaných hodinách převažovaly tradiční formy práce zaměřené na frontální práci s celou třídou, kde měl dominantní postavení vyučující. Výjimku tvořily hodiny českého jazyka (mluvnice v 9. a slohu v 7. ročníku), kde měli žáci vytvořen prostor pro samostatné učení, aspoň částečně mohli svou práci organizovat, uplatnit tvořivost a fantazii. V těchto hodinách zbyl prostor pro individuální práci se žáky, vyhodnocení všech činností a do vzdělávacího procesu byli po celou dobu zapojeni všichni žáci. Velmi dobře zde byly využity pomůcky (slovník cizích slov, mluvnické tabule, audiotechnika, materiály pro skupinovou práci). Takto organizované hodiny byly efektivní, motivovaly k práci všechny žáky. Ti byli důrazně vedeni ke kultivovanému spisovnému projevu, k používání správných termínů. Dobře byly organizované i hodiny dějepisu. Výklad nového učiva byl promyšlený, dobře strukturovaný, vždy ve spolupráci se žáky a s oporou učebnice, dějepisných atlasů a některých dalších pomůcek (nástěnná mapa, obrazový materiál). Žáci mohli částečně pracovat samostatně, vyhledávat a zpracovávat informace z učebnice a dějepisného atlasu. Uplatňována byla zpětná vazba, nové poznatky utříděny a procvičeny, součástí byl přehledný zápis - opět ve spolupráci se žáky. Formy práce používané v dalších hodinách českého jazyka a literatury ponechávaly část třídy v pasivitě, nemotivovaly žáky k činnorodé práci, ve dvou nižších ročnících se objevily ve vedení hodin literární výchovy metodické chyby. Vyučující zde mnohdy nevyžadovaly odpovědi celou větou, spokojily se s jednoslovnou odpovědí a mnohdy jejich mluvní projev dominoval nad projevem žáků. Chyběly názorné pomůcky (pravidla českého pravopisu, slovník synonym nebo cizích slov, obrazový materiál), ačkoliv by jejich využití bylo vhodné. Všechny učitelky pracovaly s učebnicí a využívaly tabuli. Nestejná pozornost byla věnována závěrům hodin. Někde nechybělo shrnutí a adresné hodnocení, jinde byl závěr hodiny jenom formální. Nikde nebylo využito žákovského sebehodnocení.

Velmi dobře jsou vedeny sešity žáků. Vyučující věnují pozornost úpravě, v českém jazyce i opravám a většinou důsledně vedou žáky k práci s vlastní chybou. V sešitech i v žákovských knížkách mají žáci dostatek známek z písemného i ústního zkoušení.

Atmosféra ve většině hodin byla příznivá, žáci s vyučujícími spolupracovali, v průběhu inspekce nedocházelo k projevům nekázně. Žákům jsou vštěpovány zásady kulturního chování, což se mj. projeví i ve vystupování žáků vůči inspekčnímu týmu.

Zásady psychohygieny byly dodrženy v dobře strukturovaných hodinách, kde změna tempa a střídání forem práce udržely pozornost i aktivitu žáků na potřebné úrovni. Pozornost věnovaly učitelky světelným a tepelným podmínkám (využívání žaluzií, větrání, osvětlení). Žáci se v esteticky podnětném prostředí cítí dobře.

Průběh a výsledky vzdělávání v uvedených předmětech jsou hodnoceny jako průměrné.

Průběh a výsledky vzdělávání ve vybraných přírodovědných předmětech na 2. stupni

ČŠI hodnotila průběh a výsledky vzdělávání v matematice (MAT), chemii (CHE), přírodopisu (PŘÍ), zeměpisu (ZEM) a informatice (INF).

Sledované předměty vyučuje sedm učitelů. Pět splňuje podmínky odborné a pedagogické způsobilosti pro výuku na 2. stupni, dva učitelé tyto nesplňují (jeden má způsobilost pro 1. stupeň, druhý pro speciální školy). Absence požadované způsobilosti se do odborné úrovně výuky negativně nepromítla, z hlediska pedagogického byly pozitivem zejména velmi dobré interaktivní vztahy těchto učitelů s žáky. Z 80 týdně vyučovaných hodin sledovaných předmětů je 61 (tj. cca 75 %) vyučováno aprobovaně. Personální zajištění výuky je velmi dobré.

Kromě MAT, která je vyučována v kmenových třídách, probíhá výuka ve funkčně vybavených odborných učebnách. V rámci projektu INDOŠ byla vybudována moderní učebna INF.

Nicméně pouhých 9 pracovišť (plus jedno s počítačem Mac Intosh) neumožňuje individuální práci všem žákům ve skupině. Enormní je zájem žáků o přístup do učebny a využívání Internetu v odpoledních hodinách, čemuž se škola snaží vyhovět systémem přihlašování žáků na vypsané časy. V učebnách je k dispozici didaktická technika. Odborné kabinety jsou vybaveny staršími pomůckami, nové nákupy jsou spíše sporadické a odrážejí finanční možnosti školy. Učitelé se snaží tento stav sami zlepšit (výroba názorných materiálů se žáky, získávání přírodnin z jiných zdrojů, vlastní nahrávání videokazet). Dobrá je vybavenost vhodně zvolenými sadami učebnic, nechybí atlasy, sbírky úloh, tabulky. Jako doplněk jsou využívány i starší tituly, pracovní sešity či z nich okopírované listy.

Podnětná a vysoce estetická výzdoba tříd se spoustou květin vytváří ve spojení s dobrými teplotními a světelnými podmínkami příjemné pracovní prostředí. Dílčí nedostatek představuje část židlí neodpovídajících tělesnému vzrůstu žáků 8. a 9. ročníku v učebně CHE. Tempo výuky je přiměřené schopnostem a věku žáků. Jen ojediněle však byla věnována pozornost relaxaci v hodinách (změna činnosti při únavě, zařazení hry apod.).

Učivo osnov mají učitelé rozplánované na celé čtyři (v případě CHE dva a INF tři) roky, vzájemnou spoluprací předcházejí i duplicitě učiva v prolínajících se tematických celcích. Nedostatek představuje absence laboratorních cvičení ve výuce CHE a jejich minimum (30 – 50 % osnovami doporučeného počtu) v PRÍ. V ostatních případech byla výuka po obsahové stránce v souladu s osnovami. Všechny zhlédnuté hodiny byly pečlivě připravené, často včetně tabule, pomůcek. Struktura hodin sledovala splnění vyučovacího cíle, výběr informací byl promyšlený a přiměřený věku a schopnostem žáků.

Vedle běžného vstupního motivování žáků tématem bylo efektivně využíváno videoukázek, v průběhu hodin se dařilo žáky motivovat hrou, vynikající aplikací učiva na místní podmínky, využíváním jejich zkušeností z běžného života, poznatků získaných ze sledování televizních pořadů, aktualitami, zajímavostmi, uplatněním získaných vědomostí z praktik z PRÍ (nepovinný předmět v 6. ročníku a volitelný v 9. ročníku) a opět vhodně zařazovanými videoukázkami. V části hodin vedlo opomíjení motivačních prvků k únavě a poklesu aktivity žáků. Vědomosti a dovednosti žáků jsou průběžně ověřovány a klasifikovány. Zde představuje nedostatek častá nejednoznačná klasifikace v CHE a PRÍ (známky 1-2, 2-3 atd.). Jen ojediněle bylo pamatováno na zhodnocení práce žáků v hodině, k sebehodnocení žáci vedeni nejsou.

Učivo je žákům prezentováno věcně a odborně správně. Silnou stránkou výuky je její názornost, odvíjející se od efektivního využívání didaktické techniky (videa, meotary), velmi dobře připravených a zvládaných demonstračních pokusů a dobré práci s učebnicí. Velmi dobrý, gradující systém výuky s poměrem jedna třetina teorie a dvě třetiny samostatných praktických činností byl nastartován v INF. I s teoretickými poznatky se žáci seznamují formou výukového programu, praktické dovednosti si osvojují při práci na projektech. Výuka je orientována uživatelsky, od prvních hodin jsou žáci vedeni k efektivnímu využívání Internetu, k práci s mailem apod. Nedílnou součástí výuky ZEM jsou zeměpisná cvičení, i zde je vytvářen prostor pro prvky projektového vyučování. Ve většině hodin bylo dosahováno cíle dobře zvládnutými frontálními způsoby práce. Z vyučovacích metod se nejčastěji uplatňoval řízený rozhovor, dostatek času byl věnován na procvičení, shrnutí a zopakování osvojených poznatků. Avšak v případech (vyšší ročníky - CHE, PRÍ, MAT), kdy těžiště práce v hodině přebíral výrazně učitel, byli žáci zatlačeni pouze do pozice pasivních účastníků vyučování, chyběl prostor pro aktivní, tvořivé poznávání, což nekorespondovalo s přístupy k výuce doporučenými vzdělávacím programem Základní škola.

Na velmi dobré úrovni byly interaktivní vztahy v hodinách. Vztahy učitelů a žáků byly bezkonfliktní, chování žáků velmi slušné a zdvořilé. Vynikající vztah učitel – žáci, založený na empatii, schopnosti žákům naslouchat, se odráží i v obrovském zájmu žáků 6. ročníku

o nepovinný předmět praktika z přírodopisu, výborné vztahy však byly patrné i v informatice, matematice (v 6. a 9. ročníku), příjemná atmosféra panovala i v hodinách zeměpisu a chemie.

Průběh a výsledky vzdělávání ve sledovaných přírodovědných předmětech jsou hodnoceny stupněm „velmi dobrý“.

Průběh a výsledky vzdělávání v předmětech hudební výchova (Hv), tělesná výchova (Tv) a výtvarná výchova (Vv) na 2. stupni

Hodinová dotace těchto předmětů je v souladu se zvoleným vzdělávacím programem. Velký výběr výtvarných a sportovních aktivit nabízí škola též formou volitelných a nepovinných předmětů i zájmových útvarů (sportovní hry, užité výtvarné činnosti – keramika). Plánovitě jsou zařazovány exkurze, kulturní pořady a sportovní akce, škola organizuje lyžařský kurz. Celkem šest vyučujících má v úvazku tyto předměty, převážnou část (70 %) vyučují kvalifikovaní učitelé ZŠ s příslušnou aprobací, zbylé hodiny učitelé 1. stupně. Odbornost i mimoškolní zájem učitelů o tyto aktivity příznivě ovlivňují kvalitu výuky.

Pro výuku těchto předmětů má škola velmi dobré prostorové a materiální podmínky. Pro Vv a Hv vybavené odborné učebny (učebna Hv s tabulí bez notové osnovy!), rovněž je ve škole zřízena keramická dílna s deseti pracovními místy (keramická pec a elektrický hrnčířský kruh). Pro výuku Tv slouží dvě velké tělocvičny (se zázemím šaten a umýváren) a venkovní sportovní areál (asfaltové hřiště na házenou, dvě hřiště na odbíjenou a zázemí pro atletiku -sprinty, dálka, vrhy). Venkovní areál vykazuje již znaky opotřebení a poškození, rekonstrukci vyžaduje hlinitá dráha. Na základě dohody využívá škola dvě fotbalová hřiště (travnaté a škvárové) místní tělovýchovné jednoty, která sousedí s areálem školy.

Učivo je rozepsáno na celé čtyřleté období, osnovy jsou plněny. Příprava učitelů na hospitované hodiny byla promyšlená. V samotné hodině jsou žáci seznámeni na počátku s programem, těžištěm se stávají samostatné či skupinové hudební, výtvarné a tělovýchovné aktivity. Učitelé koordinují činnost žáků, poskytují jim potřebnou pomoc, při Tv je dbáno na bezpečnost. Při Vv se žáci seznamují s mnoha technikami, v Hv jsou promyšleně zařazovány činnosti pěvecké, poslechové, instrumentální, probírané teoretické učivo je vhodně a nenásilně včleněno např. do nácvičku písně apod. Nejsou opomíjeny zásady psychohygieny, žáci jsou vedeni ke správnému sezení, držení těla, dodržovány jsou zásady hlasové výchovy. V závěrech hospitovaných hodin nechybělo hodnocení učitele.

Kromě přirozeného zájmu o tyto aktivity jsou žáci motivováni případným uplatněním výsledků svojí práce na veřejnosti (esteticky působivá výzdoba školy, kterou tvoří žákovské výtvarné práce), reprezentací školy. Atmosféra v hospitovaných hodinách byla nestresující, při Tv se uplatňuje soutěživost žáků, při Vv a Hv se žáci nebojí tvořit, rozvíjena je jejich fantazie, jsou vedeni k uměleckým prožitkům. ve všech předmětech je rozvíjen smysl pro spolupráci. Při hodnocení se nejvíce uplatní přístup a aktivita žáků v hodinách, zohledňována je reprezentace školy, výsledky práce i sportovní výkony mají žáci možnost zlepšit. Dílčím nedostatkem je klasifikace teoretického a biografického učiva při Hv, což neodpovídá pojetí výuky podle vzdělávacího programu Základní škola.

Průběh a výsledky výuky ve sledovaných výchovných předmětech na 2. stupni jsou hodnoceny jako vynikající.

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťované školou

Výsledky vzdělávání a výchovy zjišťují vyučující v rámci průběžné klasifikace. Kvantita známek v kontrolovaných sešitech žáků a v žákovských knížkách byla ve sledovaných předmětech dostatečná. Ke zjišťování úrovně vědomostí v matematice a českém jazyce slouží

na 1. i 2. stupni čtvrtletně zadávané srovnávací písemné práce. U neprospívajících žáků jsou přijímána opatření k nápravě (nejčastěji doučování).

Dílní srovnání umožňuje účast v žákovských olympiádách, hudebních a sportovních a výtvarných soutěžích (zpravidla na okresní úrovni) a na výstavách, kde škola prezentuje výtvarné a keramické práce. Nově k její prezentaci na veřejnosti přispívají vlastní webové stránky.

Komerční evaluační nástroje škola nepoužívá.

Průběh a výsledky vzdělávání jsou hodnoceny jako velmi dobré na 1. stupni a v přírodovědných předmětech, jako průměrné v českém jazyce a dějepise. Společným znakem je příznivá atmosféra v hodinách, v oblasti metod a forem práce převaha frontální výuky. Prvky projektového vyučování se objevily v zeměpise, na praktických činnostech je postavena výuka informatiky. V přírodovědných předmětech vyučující velmi dobře využívají materiálně technické zázemí, jinde zůstává využití názoru většinou nedocenoáno. K tvůrčí činnosti, k samostatnosti a současně ke kooperaci jsou žáci vedeni v předmětech výchovného charakteru, kde je hodnocení vynikající.

DALŠÍ ZJIŠTĚNÍ

Do dne kontroly nebylo vydáno nové Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení, které by reagovalo na změnu právní formy organizace na organizační složku v souladu se zřizovací listinou ze dne 21. 6. 2001, přestože o změnu bylo zažádáno 11. 2. 2002.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

1. Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení č.j. 19091/12/1999 ze dne 23. 2. 1999 s účinností od 1. 3. 1999
2. Zřizovací listina ze dne 21. 6. 2001
3. Žádost o změnu v zařazení do sítě škol, předškolních zařízení a školských zařízení ze dne 11. 2. 2002
4. Jmenování ředitele - potvrzení ve funkci ze dne 10. 7. 1997
5. Statistické výkazy Škol (MŠMT) V3-01 k 30. 9. 2002, Škol (MŠMT) V 17-01 k 15. 10. 2002
6. Operativní evidence vedená školou o čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu – rok 2001, 2002; sestava zpracovaná střediskem služeb školám: „čerpání limitů“
7. Evidence pracovní doby: kniha docházky, výkaz evidence pracovní doby a práce přesčas
8. Rozpočet na rok 2001 ze dne 14. 3. 2001 + úpravy rozpočtu ze dne 25. 5. 2001 a 12. 11. 2001
9. Výroční zpráva Základní školy školní rok 2001 - 2002
10. Třídní knihy všech tříd za školní rok 2001/2002 a školní rok 2002/2003
11. Třídní výkazy všech tříd, katalogové listy žáků
12. Tematické plány hospitovaných předmětů zpracované pro školní rok 2002/2003
13. Souhrnný rozvrh hodin učitelů a tříd pro školní rok 2002/2003

14. Záznamy z pedagogických rad a provozních porad, záznamy z kontrolní a hospitační činnosti
15. Provozní řád ZŠ Děčín IX, Na Pěšině 330
16. Podkladová inspekční dokumentace zpracovaná ředitelem školy
17. Hospitační záznamy ČŠI
18. Seznam integrovaných žáků a individuální plány pro práci s těmito žáky pro školní rok 2002/2003
19. Namátkově kontrolované sešity a kontrolní slohové práce žáků z českého jazyka, dějepisu
20. Písemné práce z matematiky (školní rok 2002/03)
21. Protokoly z laboratorních prací z přírodopisu a praktik z přírodopisu (školní rok 2002/03)
22. Inspekční zpráva čj. 08-02/9697-124/97 a čj. 067 6/99-5076

ZÁVĚR

Stávající vybavení základní školy umožňuje realizaci zvoleného vzdělávacího programu. V současné době má škola omezené finanční prostředky na nákup učebnic (především pracovních sešitů) a učebních pomůcek (citelný nedostatek např. v českém jazyce), většina pomůcek pochází z dřívější doby. Materiální zázemí školy bylo v plné míře využito ve skupině přírodovědných předmětů a ve výchovách, méně na 1. stupni a v českém jazyce na 2. stupni. Příznivé prostorové podmínky, dostatek odborných učeben a podnětné prostředí školy s originální, esteticky působivou výzdobou, stejně jako čistota ve všech prostorách školy přispívají k vytváření příznivé atmosféry a poskytují žákům i všem zaměstnancům dobré zázemí. Nákladnější opravy vyžaduje současný technický stav budovy a poškozený povrch školních sportovišť.

Škola má dlouhodobě velmi dobré personální podmínky, které se pozitivně promítají do celkové kvality výchovně vzdělávacího procesu. U nekvalifikovaných, případně odborně nezpůsobilých učitelů se kladně projevuje jejich zájem a zaujetí pro daný předmět, naopak u některých kvalifikovaných učitelů jsou zakonzervovány rutinní postupy a metody.

Kontrolní systém je propracovaný a zaměřený na kvalitu výchovy a vzdělávání, nedostatečná pozornost však byla věnována kontrole plnění učebních osnov, jak o tom svědčí nedostatky zjištěné ČŠI za loňský školní rok. V tomto školním roce jsou učební osnovy průběžně plněny.

Na metodách podporujících tvořivost a samostatné či skupinové aktivity je postavena výuka předmětů s estetickým zaměřením a tělesná výchova. V ostatních sledovaných předmětech či skupinách předmětů na 1. i 2. stupni převažují tradiční postupy založené na frontálních činnostech, kde těžiště práce v hodině spočívá na učiteli. Výjimku tvořily navštívené hodiny zeměpisu, informatiky a některé hodiny českého jazyka a přírodopisu na 2. stupni. Ke kladům většiny hodin patřila příznivá atmosféra a vstřícnost učitelů, respektování osobnosti žáka a slušné a zdvořilé chování žáků.

Škola nabízí žákům prostřednictvím nepovinných předmětů a zájmových kroužků kvalitní využití volného času i možnost reprezentace v různých vědomostních, tělovýchovných, výtvarných a hudebních soutěžích. Zpřístupnění učebny informatiky v odpoledních hodinách zvyšuje počítačovou gramotnost žáků (zájem žáků ovšem převyšuje kapacitu učebny). Individuální péče je věnována v rámci výuky i formou ambulantní nápravy žákům se specifickými potřebami, osobní asistent pomáhá zdravotně postižené žákyni.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Razítko

Školní inspektori	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Marta Dolinská	..Marta Dolinská v.r.....
Členové týmu	Mgr. Radek Dlouhý	...Radek Dlouhý v.r.....
	Mgr. Miroslav Hyška	M. Hyška v.r.....
	Mgr. Vladimíra Vosecká	...Vladimíra Vosecká v.r..

Další zaměstnanci ČŠI

Blanka Zoudunová

V Ústí nad Labem dne 9. prosince 2002

Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy

Datum převzetí inspekční zprávy: ...16. 12. 2002.....

Ředitel školy nebo jiná osoba oprávněná jednat za školu

Podpis

Mgr. Jan Bašta

.Jan Bašta v.r.....

Dle § 19 odst. 7 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Hodnotící stupnice

Stupeň	Širší slovní hodnocení
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný.
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň.
Průměrný	Negativa a pozitiva téměř v rovnováze, průměrná úroveň.
Pouze vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa.
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně-vzdělávacího procesu.

Plní, je v souladu	Dodržuje, čerpá účelně, efektivně.
Neplní, není v souladu	Nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně.

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Příslušný orgán státní správy: Krajský úřad ÚL	13. 1. 2003	066 9/03 5205

Zřizovatel: Město Děčín	13. 1. 2003	066 10/03 5205
Rada školy	---	--

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
		Připomínky nebyly podány